



# ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο Α΄.

ΝΥΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ



Πολυμαθής και εξόχου χαρακτήρος άνήρ έπεμψεν ήμίν ασμένως τὸ κάτωθι δημοσιεύομενον ώρατον άρθρον διά τε τήν γλῶσσαν αὐτοῦ και τήν πλήρη ακρίβειαν τῶν βιογραφικῶν σημειώσεων περὶ τοῦ νῦν Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων *Νικοδήμου*. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐκρίναμεν εὐλογον, ἵνα δημοσιεύσωμεν και νεωτάτην *Εἰκόνα* τοῦ Μ. Πατριάρχου *Νικοδήμου*, άνδρὸς ἐπιφανεστάτου και φιλελληνικωτάτου, χαραχθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει εὐγενῶς παραχωρηθέντος ήμίν ἀντιτύπου τελευταίας ἐπιτυχεστάτης φωτογραφίας.



Μακαριώτατος και Ἀγιώτατος Πατριάρχης τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ και πάσης Παλαιστίνης Κύριος Νικόδημος ὁ Α΄, ἑκατοστός τριακοστός πρῶτος ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Πατριαρχῶν ἐναριθμούμενος, ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ ἔτει 1827 ἐκ γονέων εὐσεβῶν, ὀρωμένων ἀπὸ Κυζίκου. Παῖς ἔτι ὢν, ἤτοι ἐν ἔτει 1838 προσληφθεὶς ὑπηρετήσεν ὡς ὑποτακτικὸς ἐν τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγιοταρικῷ Μετοχίῳ παρὰ Γρηγορίῳ και Γεδεῶν· τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος 1839 παρὰ τῷ ἡγουμένῳ Ἀνανίᾳ, εἶτα δὲ ἀπὸ τοῦ 1842 διετέλεσεν ὑπηρετῶν παρὰ τῷ ἀοιδίμῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Ἀθανασίῳ μέχρι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας Αὐτοῦ, ἐπισυμβάσης κατὰ τὸ 1884 ἔτος.

Τῷ ἔτει δὲ 1845 ἤλθεν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν και ὑπηρετήσεν παρὰ τῷ τὸν ἀείμνηστον Ἀθανάσιον διαδεξαμένῳ ἀοιδίμῳ Πατριάρχῃ Κυρίῳ Κυρίλλῳ· τῇ ἐνδεκάτῃ Ἰουνίου τοῦ 1847 ἐκάρη ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἐκείνου Πατριάρχου Μοναχὸς, καταλεγείς ἐν τῇ χορείᾳ τῆς Ἱερᾶς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος. Τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐχειροτονήθη Διάκονος· σπουδάσας ἐν Κωνσταντινουπόλει και ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐχρημάτισε ψάλτης και διδάσκαλος μετὰ τοῦ σοφοῦ ἐκείνου διδασκάλου Διονυσίου τοῦ Κλεώπα μέχρι τοῦ 1851, ὅποτε και ἀπελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν διετέλει παρὰ τῷ Πατριάρχῃ Κυρίλλῳ μέχρι τοῦ 1860. Τῇ δὲ 24ῃ Φεβρουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους χειροτονηθεὶς Ἱερομόναχος ἐν τῇ κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ

καὶ Πρωτοσύγκελος προχειρισθείς, ἀπεστάλη Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος εἰς Βεσσαραβίαν τῆς Μεσημβρινῆς Ῥωσσίας ἐπὶ διακυβερνήσει τῶν ἐκεῖ κτημάτων τοῦ Παναγίου Τάφου, καὶ τῇ 1<sup>η</sup> Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ τούτου ἔτους ἀδείχθη Πατριαρχικῇ προχειρίσθη ὑπὸ τοῦ τότε ἐν Κισνοβίῳ ἀρχιερατεύοντος Ἀντωνίου Ἀρχιμανδρίτης.

Κατὰ τὴν ὑπερδωδεκαετῆ διαμονὴν αὐτοῦ ἐν Βεσσαραβίᾳ ἐπεδείξατο μεγίστην δραστηριότητα πρὸς ἀγαθὴν τῶν τοῦ Παναγίου Τάφου κτημάτων διακυβέρνησιν, ἠύξησε τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν διαφιλονεικούμενα ἔσωσεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν βουλομένων νὰ οἰκειοποιηθῶσιν αὐτά. Παραιτηθεὶς κατὰ τὸ 1872 τῆς ἐν Βεσσαραβίᾳ ὑπηρεσίας ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅτε, τῇ προσκλήσει τοῦ τότε Πατριαρχεύοντος Προκοπίου, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν τῇ 1873 ἔτει, καὶ διορισθεὶς Μέγας Δραγομάνος παρητήθη ἀπὸ τῆς διακονίας ταύτης κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ 1875. Κατὰ τὴν δραγομανίαν αὐτοῦ εὐφύμως μνημονευομένην παρὰ πᾶσι, καὶ ἐν τοῖς τότε δυσχερεστάτοις καιροῖς ἐπεδείξατο οὐ τὴν τυχοῦσαν πολιτικὴν σύνεσιν καὶ ὑπερησπίσατο μετὰ πολλῆς τῆς δυνάμεως τὰ δίκαια τοῦ Γένους ἐπὶ τῶν Παναγιῶν Προσκυνημάτων· τότε δὲ τοῖς ἀττύτοις αὐτοῦ κόποις ὁ πατριαρχικὸς θρόνος παρέλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ τὰ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατηρειπωμένα Μοναστήρια τοῦ Ἀββᾶ Γερασίμου καὶ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἅτινα θεμελιωθέντα κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ περίπυστα ὄντα ἐν τῇ χριστιανικῇ ἰστορίᾳ, ἔκειντο κατεστραμμένα ἀπὸ ἐπτὰ καὶ πλέον αἰῶνων καὶ ἐφ' ὧν οἱ Λατῖνοι προὔβαλλοντο ἀξιώσεις. Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1877 διωρίσθη ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου καὶ πληρεξούσιος πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ῥωσίᾳ. Ἐκεῖσε ἀπελθὼν καὶ ἀττύτους ἀγῶνας καὶ μόχθους καταβάλόμενος κατόρθωσεν, ἵνα παραλάβῃ κατὰ τὸ ἔτος 1880 τὰ  $\frac{4}{5}$  τῶν πρότερον διὰ τὴν τοῦ αἰοδίδιμου Κυρίλλου ἐκθρόνισιν κατασχεθέντων ἐσόδων τῶν ἐν Βεσσαραβίᾳ κτημάτων, ὡς καὶ τὰ ἐν Ἰβηρίᾳ κτήματα ἐπίσης ἐν κατασχέσει διατελοῦντα. Ταῦτα δὲ κατορθώσας μετέβη εἰς Ἰβηρίαν, ὅθεν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀποσταλέντων πατριαρχικῶν Ἐξάρχων ἐπανῆλθεν εἰς Μόσχαν. Τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἱεροθέου δίκαιον λογισαμένου προσηκόντως ν' ἀνταμείψῃ αὐτὸν, μακρὰς καὶ τιμαλφεστάτας ὑπηρεσίας παρασχόντα, τῇ 3<sup>ῃ</sup> Ἰανουαρίου τοῦ 1881 τῇ αἰτήσει καὶ ἀδείχθη τοῦ μνησθέντος μακαρίτου Πατριάρχου, ἐχειροτονήθη Ἀρχιεπίσκοπος Θαδωρίου πολλῇ τῇ παρατάξει καὶ μεγαλοπρεπεῖᾳ ἐν τῇ κατὰ τὴν

Πετρούπολιν Καθεδρικῶ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Ἰσαακίου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Πετροπόλεως καὶ Νοβογοροδίας Ἰσιδώρου καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων τῶν τὴν ῥωσικὴν Σύνοδον συγκροτούντων.

Τοῦ Πατριάρχου Ἱεροθέου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1882, ψήφῳ ὁμοθυμῶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξελέγη Πατριάρχης τῆ 4ῃ Αὐγούστου τοῦ 1883 ἔτους. Κατὰ Σεπτέμβριον δὲ μῆνα τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπιτροπὴ συγκροτουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου Ἐπιφανίου, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας) καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν, ἀπῆλθεν ἐντολῇ τῆς Συνόδου εἰς Μόσχαν, ἵνα ἐξαγγείλῃ μὲν ἐπισήμως τὴν γενομένην ἐκλογὴν, συνοδεύσῃ δὲ τῷ Πατριάρχῃ εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν κατερχομένῳ. Τῇ 22ῃ Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Πατριάρχης Κύριος Νικόδημος ἀφίκετο εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνθα αὐθημερὸν ἐγένετο πανηγυρικώτατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῶ τῆς Ἀναστάσεως ἡ ἀνάρρησις Αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἁγιώτατον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Μακαριότης ἀναλαβοῦσα τὴν προστασίαν καὶ κυβέρνησιν τῆς Ἁγιωτάτης ἐν Σιών τῶν ἐκκλησιῶν Μητρὸς, εὗρε τὰ πράγματα Αὐτῆς ἐν ὀδυνηροτάτῃ καταστάσει. Διότι ἕνεκα τοῦ μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ἐπικρατήσαντος σάλου, οὐχὶ μόνον ἡ τοῦ κλήρου πειθαρχία ἐχαλαρώθη καὶ τὰ πάντα ἐν ἀταξίᾳ διέκειντο, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου ἐπεφορτίσθη ὑπὸ βαρυτάτου χρέους συμποσομένου εἰς ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα χιλιάδας λιρῶν.

Πρὸς δὲ τούτοις ἡ Λατινικὴ καὶ Προτεσταντικὴ Προπαγάνδα ἐπωφεληθεῖσα τῶν ἐκικρατουσῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ταραχῶν καὶ τῆς ἐκ τούτων ἀδυναμίας τῆς Ἐκκλησίας ἐπέπεσον ὡς λύκοι βαρεῖς ἐπὶ τὸ ὀρθόδοξον ποίμνιον καὶ ἱκανὰς αὐτοῦ χιλιάδας κατέπεισαν, ὅπως ἀποσκιρτήσωσι τῆς πατρῴας πίστεως, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἀπαρατρέπτα καὶ ἱερὰ δίκαια τοῦ ἡμετέρου Γένους ἐπὶ τῶν Παναγιῶν Προσκυνημάτων μέγαν κίνδυνον διέτρεχον ἕνεκα τῆς πλεονεκτικῆς τῶν Λατίνων τάσεως. Ἐκ τούτων δὴλον, ὅτι ὁ Πατριάρχης Νικόδημος ὁ Α΄ ἀνέλαβεν ὑψηλὰ μὲν ἀλλὰ καὶ βαρῦτατα καὶ δυσχερέστατα καθήκοντα, τοσοῦτῳ μάλλον, ὅσῳ καὶ τινὲς τῶν ἡμετέρων ἀποπλανηθέντες ἀδιάλλακτον εἶχον κηρύξει πόλεμον κατ' ἐπιφάνειαν μὲν κατὰ τοῦ προσώπου τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Μακαριότητος, ἀληθῶς δὲ κατὰ τῆς εὐσταθείας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ὁ Πατριάρχης Νικόδημος εἰς οὐδὲν ταῦτα πάντα λογιζάμενος, ἀπεξεδύθη εἰς τὸν ὄσιον μὲν ἀλλὰ βαρὺν ἀγῶνα, ἐπὶ Θεὸν τὰς ἐλπίδας θέμενος. Τῇ θείᾳ βοήθειᾳ κατὰ τὴν διετῆ ἤδη Αὐτοῦ Πατριαρχεῖαν οὐ σμικρὰ συνετελέσθησαν. Ἐτακτοποιήθησαν τὰ οικονομικὰ τοῦ Θρόνου διὰ συνετῶν διατάξεων καὶ ἀκριβοῦς ἐλέγχου· ἐπληρώθη μέγα μέρος τοῦ ὑπερόγκου χρέους· ἀνηγέρθησαν καὶ ἀνεκαινίσθησαν ὑπὲρ τὰς εἴκοσιν Ἐκκλησιαίαι καὶ Μοναστήρια καὶ ὅλον ἐτέρα ἀνεγειρονται· ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας ψυχῶν ἐπέστρεψαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδοξίας· ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν σχολεῖα θηλέων καὶ ἀρρένων συνεστήθησαν, διατηρούμενα πάντα ἀπὸ τοῦ Γενικοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Θρόνου· ἐβελτιώθη οὐσιωδῶς ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνωτέρα Σχολὴ τοῦ Σταυροῦ· αἱ Προπαγάνδαι, ὅσον ἐξῆν, ἐπολεμήθησαν· τὰ δίκαια τοῦ ἡμετέρου Γένους ἐπὶ τῶν Πανηγύων Προσκυνημάτων προὔστατεύθησαν τελεσφόρως καὶ ὅπως δήποτε ἐταπεινώθη ἡ ἐπληρωμένη ὄφρυς τοῦ Λατινισμοῦ, ὅστις ἐστὶν ὁ ἀκήρατος πολέμιος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν κληρονομίας ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γῆ· ὑπὲρ δὲ τούτων πάντων οὐ παύεται ὁ Πατριάρχης Νικόδημος καταβαλλόμενος ἀτρύτους πόνους καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν ἡμῶν ἐπιρροὴν κατὰ Παλαιστίνην καὶ Συρίαν ἐμπεδῶν. Ὁ Πατριάρχης Νικόδημος ὁ Α΄ διακρίνεται ἐπὶ ἀδόλφῳ εὐσεβείᾳ, ἐμπειρίᾳ πολιτικῇ, γνώσει τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, στιβαρᾷ θελήσει, φιλογενείᾳ καὶ φιλομουσίᾳ ἀπαραιμίλλῳ.

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ.

